

**Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo**

Ime in priimek ali šifra tekmovalca/-ke:

Razred:

Mentor/-ica:

ŠOLSKO TEKMOVANJE S PODROČJA GEOGRAFIJE ZA OSNOVNO ŠOLO 2021/2022

Tekmovalna skupina: Osnovna šola A (8. in 9. razred)

Draga tekmovalka, dragi tekmovalec!

Veseli nas, da sodeluješ na tekmovanju v znanju geografije, kjer boš izkazal/-a svoje geografsko znanje in zmožnosti sklepanja ter argumentiranja.

Najprej zapiši svoje podatke ali prilepi svojo šifro v za to predviden prostor.

Uporabljaš lahko kemični svinčnik ali nalivno pero, kompas, geotrikotnik ter barvice.

Naloge rešuj tako, da odgovore v sklopu A vpišeš v preglednico na ocenjevalnem obrazcu, odgovore v sklopu B pa čitljivo napišeš na predvidena mesta pri posamezni nalogi. Odgovore iz sklopa A bomo upoštevali le, če bodo zapisani v preglednici na ocenjevalnem obrazcu. Če se zmotiš, napačen odgovor prečrtaj in jasno zapiši novo rešitev.

Za reševanje nalog v sklopih A in B imaš na voljo 90 minut časa.

Želimo ti veliko uspeha.

Državna tekmovalna komisija

SKLOP A

Pri nalogah od 1 do 20 izberi pravilni odgovor in črko pred njim zapiši na ocenjevalni obrazec.

Slika 1: Krajinski park Strunjan

Pešpot – Prehod na lastno odgovornost / Sentiero – Passaggio a propria responsabilità / Footpath – Passage at your own risk
 Področje Krajinskega parka Strunjan / Area del Parco naturale Strugnano / Area of the Strunjan Landscape Park
 Naravni rezervat Strunjan Stjuža / Riserva naturale Strugnano Chiusa / Strunjan Stjuža Nature Reserve
 Naravni rezervat Strunjan / Riserva naturale Strugnano / Strunjan Nature Reserve
 Naravni rezervat Strunjan - ožje območje / Riserva naturale Strugnano - l'area centrale / Strunjan Nature Reserve - core area

..... 1

LEGENDA / LEGEND / LEGENDA:

Center Krajinskega parka Strunjan
 Centro del Parco naturale Strugnano
 Landscape Park Strunjan Centre

Vir: Javni zavod Krajinski park Strunjan. URL: <https://parkstrunjan.si/aktivnosti/krozna-ucna-pot/#gallery-24294690-3> (citirano 20. 8. 2021).

1. Glede na sliko 1, če pohodnik pot od točke 13 nadaljuje proti vzhodu, v katero naselje bo prispel najprej?
 - a) V Postojno.
 - b) V Strunjan.
 - c) V Piran.
 - d) V Izolo.
 - e) V Koper.
2. Glede na sliko 1, kolikšen je azimut z Rta Strunjan do rta Ronek?
 - a) 22°.
 - b) 68°.
 - c) 158°.
 - d) 248°.
 - e) 338°.
3. Glede na sliko 1, kateri opis je najprimernejši za postajališče št. 3 na pešpoti?
 - a) Strmo površje ponuja slikovite razglede.
 - b) Plasti v klifih so različnih debelin.
 - c) Kamnito morsko dno prekrivajo različne vrste alg.
 - d) Tu živijo korale, spužve in morski konjički.
 - e) Morska laguna je pomembno gnezdišče različnih vrst ptic.

Slika 2

Foto: Borut Stojilkovič, 2021.

4. Glede na zemljevid na sliki 1, na kateri točki je bila posneta slika 2?
 - a) 3.
 - b) 4.
 - c) 13.
 - d) 14.
 - e) 15.

5. Katera je prevladujoča kmetijska panoga na sliki 2?
 - a) Solinarstvo.
 - b) Turizem.
 - c) Čebelarstvo.
 - d) Vinogradništvo.
 - e) Oljkarstvo.

Slika 3

Foto: Borut Stojilkovič, 2021.

6. Glede na sliki 1 in 3, kateri opis najbolje opisuje značilnosti poselitve na območju krajinskega parka?
 - a) Hiše so najgostejše v središčnem naselju, od koder je pozidava z razdaljo čedalje manjša.
 - b) Ker gre za valovito gričevnato pokrajino, na tem območju hiš na terasah ne najdemo.
 - c) Strnjene gradnje na območju praviloma ni, hiše, so raztresene po celotnem območju.
 - d) Največji vpliv na zgostitev poselitve ima prisojna lega.
 - e) Zgostitev poselitve je največja v okolici petih večjih parkirišč.
7. Za naselje Strunjan z okolico so ob cestah značilni dvojezični napisi. Zakaj so dvojezični?
 - a) Ker tako tuji turisti lažje najdejo pravo pot.
 - b) Zaradi tujih vlagateljev.
 - c) Dvojezični napisi so pogoj, da je Slovenija lahko v Evropski uniji.
 - d) Ker na tem območju poleg Slovencev živi še italijanska narodna manjšina.
 - e) Dvojezični napisi so vmesni korak na poti k trojezičnim, da bo Strunjan bolj prepoznaven.

8. Glede na slike 1, 2 in 3, kateri odgovor od a) do e) (na slikah 4, 5, 6, 7 in 8) prikazuje tip obale, ki se nahaja tudi v KP Strunjan?

a) Slika 4

b) Slika 5

c) Slika 6

d) Slika 7

e) Slika 8

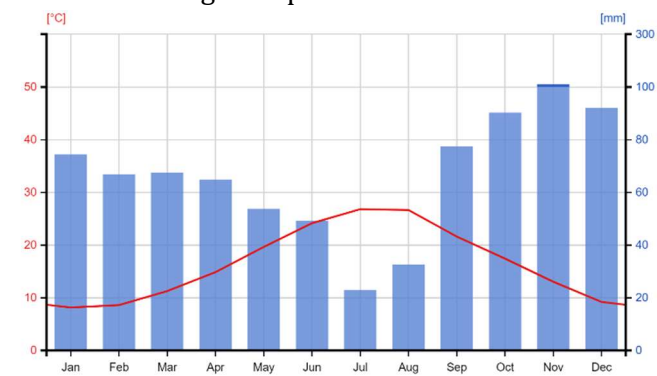
Vir slik 4-8: Kralj Serša in sod., 2015. URL: <https://eucbeniki.sio.si/geo1/index.html> (citirano 27. 8. 2021).

Slika 9: Zemljevid Hrvaške

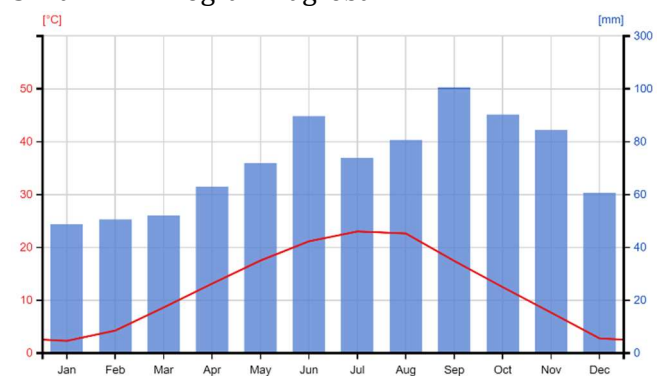
Vir: <https://climatecharts.net/> (citirano 27. 8. 2021).

Slika 10: Klimogram Splita

Vir: <https://climatecharts.net/> (citirano 27. 8. 2021).

Slika 11: Klimogram Zagreba

Vir: <https://climatecharts.net/> (citirano 27. 8. 2021).

9. Glede na sliko 9, kako se imenuje država, označena s črko A?

- a) Srbija.
- b) Makedonija.
- c) Avstrija.
- d) Severna Makedonija.
- e) Bosna in Hercegovina.

10. Glede na sliko 11, kolikšna je povprečna septembrska temperatura v Zagrebu?

- a) 15,2 °C.
- b) 17,4 °C.
- c) 19,3 °C.
- d) 21,6 °C.
- e) 26,6 °C.

11. Glede na sliko 10, kateri opis podnebnih značilnosti drži za Split?

- a) Mesto ima dva padavinska viška.
- b) Temperatura se nikoli ne spusti pod 10 °C.
- c) Eno deževno obdobje – od maja do septembra.
- d) Količina padavin se praviloma manjša od novembra do julija.
- e) Nič od zgoraj opisanega.

12. Glede na sliko 9 in 10, katera naravna nesreča bi glede na podnebne značilnosti najverjetneje lahko prizadela Split?

- a) Spomladanske poplave.
- b) Jesenski žledolom.
- c) Zimska zmrzal.
- d) Celoletna suša.
- e) Poletni požari.

13. Evrski kovanci imajo na eni strani državne simbole. Glede na sliko 12, katera simbola nista slovenska?

- a) A in B.
- b) B in C.
- c) B in D.
- d) C in E.
- e) A in E.

14. S čim negativnim se srečujejo države EU, ki nimajo evra?

- a) S stroški pri menjavi valute.
- b) Z večjo izbiro za kupce.
- c) S stabilnejšimi cenami med državami EU.
- d) S tesnejšim gospodarskim sodelovanjem med državami EU.
- e) Brez tveganja nihanj zaradi tuje valute.

15. Države lahko ob posebnih priložnostih izdajo tudi priložnostne kovance. Glede na sliko 12, katerega leta je Slovenija izdala kovanec F?

- a) 1990.
- b) 2000.
- c) 2015.
- d) 2016.
- e) 2020.

16. Glede na sliko 12, kateri kovanec predstavlja naravno dediščino?

- a) A.
- b) B.
- c) C.
- d) D.
- e) E.

17. Kateri je najpomembnejši vzrok za vključenost evropskih držav v EU?

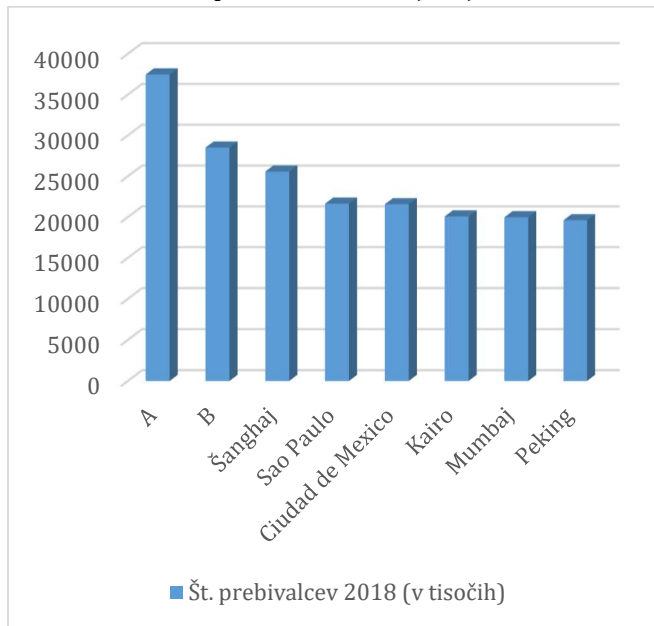
- a) Da se poenotijo prehranske navade ljudi.
- b) Da imajo države skupne simbole.
- c) Da se zagotavlja varnost in pretok ljudi.
- d) Da imajo države skupno davčno politiko.
- e) Da države uravnajo skupne cene bencina.

Slika 12: Evrski kovanci

Vir: <https://ec.europa.eu/> (citirano 27. 8. 2021).

Slika 13: Število prebivalcev v največjih mestih

Vir: UN, 2018. URL: <https://population.un.org/wup/Publications/Files/WUP2018-Highlights.pdf> (citirano 27. 8. 2021).

18. Graf na sliki 13 prikazuje število prebivalcev v največjih svetovnih mestih leta 2018. Kako se imenujeta mesti, označeni s črkama A in B?

	Mesto A	Mesto B
a)	Tokio	Delhi
b)	Delhi	Bangkok
c)	Osaka	Daka
d)	Kinšasa	Tokio
e)	Kalkuta	Kinšasa

19. Kaj imata skupnega mesti Kairo in Mumbai?

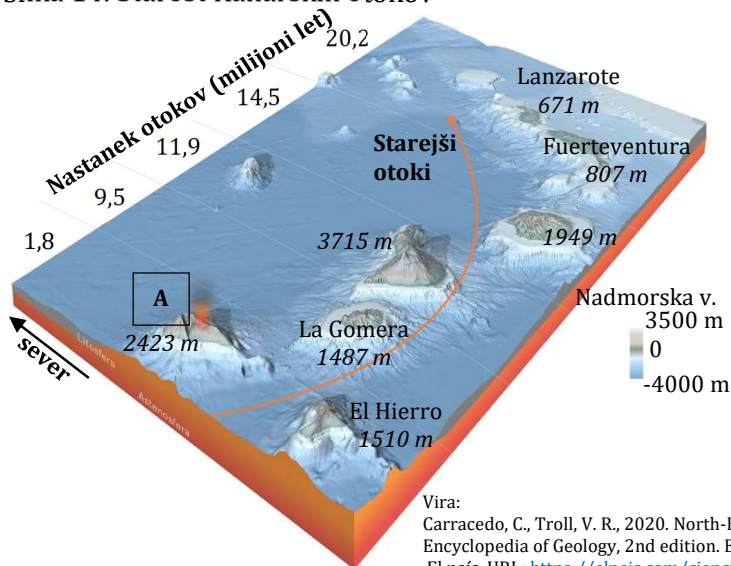
- Obe sta najbolj naseljeni na svojih celinah.
- Poslovno mestno središče obrobajo industrijske in stanovanjske četrti.
- Postkolonialni razvoj se je začel že v 19. stoletju.
- Značilno je prostorsko ločevanje različnih delov mest glede na socialni status.
- Obe mesti ležita v Severni Afriki.

20. V določenem naselju s površino 5 km² živi 10 ljudi. Kolikšna je gostota prebivalstva?

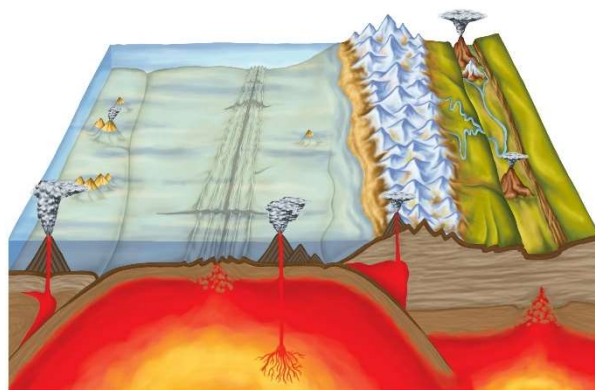
- 1 prebivalec na km².
- 2 prebivalca na km².
- 2,5 prebivalca na km².
- 5 prebivalcev na km².
- 10 prebivalcev na km².

21. Gore so lahko vulkanskega nastanka. Eno zadnjih vulkanskih dogajanj lahko spremljamo na Kanarskih otokih. S pomočjo slik 14 in 15 odgovori na vprašanja.

Slika 14: Starost Kanarskih otokov

Slika 15: Dinamika tektonskih plošč

Vir: Stojilković, B., Polšak, A., 2021. Kjer se konča dolina in začne gora. Uvod v fizično geografijo gora. Geografija v šoli, 29, 2, str. 42–53.

Vira:
Carracedo, C., Troll, V. R., 2020. North-East Atlantic Islands: The Macaronesian Archipelagos. Encyclopedia of Geology, 2nd edition. Elsevier. DOI: 10.1016/B978-005-102908-4.00027-8. El país. URL: <https://elpais.com/ciencia/2021-10-01/un-punto-caliente-bajo-las-canarias-alimenta-el-volcan-de-la-palma-y-creara-nuevas-islas.html> (citirano 21. 10. 2021).

- a) Kako se imenuje otok na Kanarskih otokih, kjer je septembra in oktobra 2021 potekalo aktivno ognjeniško delovanje in ki je na sliki 14 označen s črko A? (1 točka)

- b) S pomočjo slik 14 in 15 podrobno pojasni, zakaj otoka Lanzarote in Fuerteventura nimata podobnih nadmorskih višin kot mlajši otoki na Kanarskih otokih. (1 točka)

- c) Helikopter je poletel z najvišjega vrha Kanarskih otokov. Pristal je na vrhu najstarejšega otoka, ki je tudi najvzhodnejši. Kolikšna je relativna višinska razlika med točkama vzleta in pristanka? (1 točka)

Prostor za izračun:

Odgovor:

22. Vrhove gora poveži s celinami, kjer se nahajajo. To storiš tako, da črko pred celino zapišeš na ustrezne črte na levi. (2 točki)

___ Aconcagua	A Evropa
___ Mt. Vinson	B Severna Amerika
___ Kilimandžaro	C Azija
___ Denali	D Avstralija
___ Roraima	E Afrika
	F Latinska Amerika
	G Antarktika

23. Opređeli pojem visokogorje.

(1 točka)

24. Visoke kraške planote smiselno poveži z gorsko verigo. To storiš tako, da črko pred gorsko verigo zapišeš na ustrezne črte na levi. (2 točki)

___ Pokljuka
___ Jelovica
___ Velika planina
___ Menina planina
___ Mežakla

A Julijske Alpe

B Kamniško-Savinjske Alpe

25. Spodnje besedilo opisuje Alpske pokrajine. Dopolni ga s smiselnimi pojmi ali besednimi zvezami. (3 točke)

Alpske pokrajine ležijo na severozahodu Slovenije. Na severu in zahodu jih omejujeta ¹_____ in ²_____ državna meja. Alpske pokrajine v Sloveniji so večinoma sestavljene iz kamnine ³_____, ki je nastajala v morju z imenom ⁴_____. Živahno dogajanje v notranjosti zemeljske skorje je v terciarju povzročilo narivanje in gubanje. Slovenske Alpe imajo značilno slemenitev, kjer grebeni potekajo v smeri od ⁵_____ proti _____. V geološkem obdobju ⁶_____ so območje zadnjič pokrivali ledeniki, ki so močno preoblikovali pokrajino.

26. Razvrsti vrhove od najvišjega (1) do najnižjega (4). (1 točka)

Škrlatica	
Mali Triglav	
Triglav	
Mangart	

27. Oglejte si sliko 16 in odgovori na vprašanji.

Slika 16: Rastlinsko-višinski pasovi v Sloveniji

Vir: Stojilković, B., Polšak, A., 2021. Kjer se konča dolina in začne gora. Uvod v fizično geografijo gora. Geografija v šoli, 29, 2, str. 42—53.

a) Poimenuj rastlinsko-višinski pas, ki se nahaja do črte, označene s črko A. (1 točka)

b) Obkroži rastlini, ki ne prevladujeta v pasu, označenem s črko B. (1 točka)

prilikava drevesa bukev lišaji snežne alge ruševje beli gaber alpska travišča

28. Na nemem zemljevidu na sliki 17 jasno označi (A) najvišji vrh Kamniško-Savinjskih Alp, (B) najdaljši cestni predor med Slovenijo in Avstrijo ter (C) dolino Vrata. (2 točki)

Slika 17: Nemi zemljevid

Vir: Jeršin Tomassini, K., Janžekovič, M., 2015. Alpske pokrajine. Geografija 9. ZRSŠ, str. 129—152.

29. Slika 18 prikazuje zavarovana območja v Alpah in nekaterih sosednjih pokrajinah.

- a) Poimenuj območje, ki ga omejuje rdeča črta. **(1 točka)**

Območje, označeno z rdečo črto je

_____.

- b) Osrednja in robna območja narodnih parkov v Alpah se razlikujejo. Napiši eno razliko med osrednjimi in robnimi območji, povezano z varovanjem le teh. **(1 točka)**

Slika 18: Zavarovana območja v Alpah

Vir: Zdešar, A., 2018. Alpe niso le turistični cilj. Zavarovana območja narave v Alpah. Planinski vestnik, 2018, 10, str. 4—13.

30. Ogled si sliko 19, ki prikazuje planino Krstenico v Triglavskem narodnem parku.

- a) Imenuj dve pomembni gospodarski dejavnosti, ki sta prisotni na območju na sliki. **(1 točka)**

- _____
 - _____

- b) Zapiši dva elementa kulturne pokrajine, ki ju ohranjajo znotraj Triglavskega narodnega parka. **(1 točka)**

- _____
 - _____

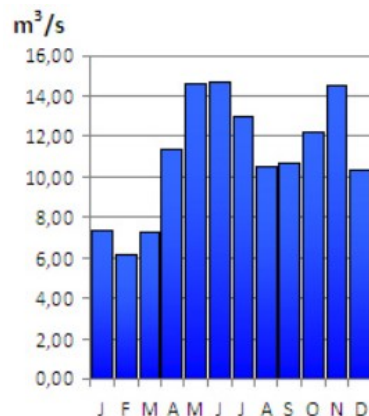
Slika 19: Planina Krstenica

Vir: Zdešar, A., 2018. Alpe niso le turistični cilj. Zavarovana območja narave v Alpah. Planinski vestnik, 2018, 10, str. 4—13.

31. Oglej si hidrogram na sliki 20. Zagovarjaj trditev, da je to hidrogram reke v Alpskih pokrajinah Slovenije. Kateri dokaz lahko navedeš? (1 točka)

Slika 20: Hidrogram

Vir: Jeršin Tomassini, K., Janžekovič, M., 2015. Alpske pokrajine. Geografija 9. ZRSŠ, str. 129—152.

32. Preberi besedili in odgovori na vprašnji.

Besedilo A

Rastline za svoj herbarij je nabiral po vrhovih Karavank, Kamniško-Savinjskih in Julijskih Alp. Njegova planinska zapuščina je tudi postavitev prvih visokogorskih zavetišč, zdaj planinskih koč pri nas: prvo je dal že konec 18. stoletja postaviti pri Dvojnem jezeru v Dolini Triglavskih jezer, drugo pa na Velem polju.

Vir: Mikša, P., Ogrin, M., Glojek, K., 2017. Od kod gorska identiteta Slovencev?. Geografski obzornik, 64, 3—4, str. 10—28.

Besedilo B

Prvi uspešen dokumentiran vzpon na vrh je bil zabeležen, ko so na težko dostopni glavi stali štirje prvopristopniki, domačini iz Bohinja: lovec Štefan Rožič, rudarja Matevž Kos in Luka Korošec ter ranocelnik Lovrenc Willomitzer, po rodu z Ogrskega. Pozneje so jih počastili z vzdevkom »štirje srčni možje«, vzpon pa se je zgodil v okviru raziskovalne odprave barona Žige Zoisa.

Vir: Mikša, P., Ogrin, M., Glojek, K., 2017. Od kod gorska identiteta Slovencev?. Geografski obzornik, 64, 3—4, str. 10—28.

a) Napiši ime in priimek raziskovalca, na katerega se nanaša besedilo A. (1 točka)

b) Napiši ime gore, na katero se nanaša besedilo B, in letnico pristopa v besedilu navedenih mož na vrh. (1 točka)

Ime gore: _____ Letnica: _____

33. Inki so pogosto gradili višinska svetišča na vrhu zavojevanih ozemelj. Razloži pomen takšne gradnje. (1 točka)

34. Danes ljudje obiskujejo južnoameriške Ande iz različnih razlogov. Navedi in opiši dva takšna razloga. (2 točki)

Razlog 1: _____

Razlog 2: _____

35. Atlas gradi več gorskih verig. Pri reševanju nalog si pomagaj s sliko 21.

Slika 21: Gorovje Atlas

Vir: Ganna Mahmoud, D., 2021. Gorovje Atlas. Geografija v šoli, 29, 2, str. 54—61.

a) Naštej tri države, v katere sega gorovje Atlas.

(1 točka)

- _____
- _____
- _____

b) Kako se imenjuje gorska veriga, ki jo opisuje besedilo v okvirčku? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

(1 točka)

V obliki polmeseca povezuje španski koloniji Ceuta in Mellila (najvišji vrh je Tidirhine, tudi Tidighin – 2.456 m). Proti Sredozemlju se spuščajo strma pobočja, sredozemski rob z milim podnebjem in rastjem je zelo ozek.

Vir: Ganna Mahmoud, D., 2021. Gorovje Atlas. Geografija v šoli, 29, 2.

- A) Telski Atlas.
- B) Srednji Atlas.
- C) Visoki Atlas.
- D) Riff.
- E) Saharski Atlas.

36. Gorovje Atlas je pomembna podnebna ločnica. Južno in vzhodno od gorovja je v večjem delu leta sušno, a kljub temu ljudem ne zmanjka vode.

a) Kateri tehnični ukrep omogoča oskrbo ljudi z vodo na opisanem območju tudi v sušnem obdobju?

(1 točka)

b) Predlagaj en ukrep za dodatno pridobivanje vode na opisanem območju.

(1 točka)

Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo

Ime in priimek ali šifra tekmovalca/-ke:

Razred:

Mentor/-ica:

OCENJEVALNI OBRAZEC

ŠOLSKO TEKMOVANJE S PODROČJA GEOGRAFIJE ZA OSNOVNO ŠOLO 2021/2022

Tekmovalna skupina: Osnovna šola A (8. in 9. razred)

SKLOP	NALOGA	MOŽNO ŠT. TOČK	ODGOVOR
A	1.	1	
	2.	1	
	3.	1	
	4.	1	
	5.	1	
	6.	1	
	7.	1	
	8.	1	
	9.	1	
	10.	1	
	11.	1	
	12.	1	
	13.	1	
	14.	1	
	15.	1	
	16.	1	
	17.	1	
	18.	1	
	19.	1	
	20.	1	

SKLOP	NALOGA	MOŽNO ŠT. TOČK	DOSEŽENO ŠT. TOČK
B	21. a	1	
	21. b	1	
	21. c	1	
	22.	2	
	23.	1	
	24.	2	
	25.	3	
	26.	1	
	27. a	1	
	27. b	1	
	28.	2	
	29. a	1	
	29. b	1	
	30. a	1	
	30. b	1	
	31.	1	
	32. a	1	
	32. b	1	
	33.	1	
	34.	2	
	35. a	1	
	35. b	1	
	36. a	1	
	36. b	1	